

2. Рожелюк В. М. Нормативно-правове регулювання ведення бухгалтерського обліку як визначальний чинник його організації / В. М. Рожелюк // Бізнес Інформ. – 2014. – №7. – С. 225–229.
3. Рожелюк В. М. Організація бухгалтерського обліку діяльності переробних підприємств: монографія / В. М. Рожелюк. – К.: ННЦ ІАЕ, 2013. – 488 с.
4. Яцишин, С. Р. Модернізація бухгалтерського обліку в державному секторі економіки за доходами і видатками та шляхи її реалізації [Текст] / Яцишин С. Р., Джерелейко Т. В. // Облік, оподаткування і контроль : теорія та методологія : зб. матеріалів IV міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. [м. Тернопіль, 28 грудня 2018 р.] / редкол. : Bartosiewicz Sławomir, Henning Dräger, Korzeb Zbigniew [та ін.]. - Тернопіль : THEU, 2018. - С. 65-68. URL. : <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/33068>
5. Яцишин, С. Р. Контроль видатків установи державного сектору економіки : цілі, принципи та джерела інформації [Текст] / Яцишин С. Р., Ковбель Р. В. // Облік, оподаткування і контроль : теорія та методологія : зб. матеріалів IV міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. [м. Тернопіль, 28 грудня 2018 р.] / редкол. : Bartosiewicz Sławomir, Henning Dräger, Korzeb Zbigniew [та ін.]. - Тернопіль : THEU, 2018. - С. 41-43. URL. : <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/33059>
6. Яцишин С. Р. Методика і технологія консолідованої фінансової звітності / С. Яцишин // Ефективна економіка. Електронне наукове фахове видання. Випуск № 8, 2016. Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5113>
7. Яцишин, С. Р. Етапи формування консолідованої фінансової звітності [Текст] / Яцишин С. Р., Хаблюк О. А. // Облік, оподаткування і контроль : теорія та методологія : зб. матеріалів III міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. [м. Тернопіль, 26 черв. 2018 р.] / редкол. : Bartosiewicz Sławomir, Henning Dräger, Korzeb Zbigniew [та ін.]. - Тернопіль : THEU, 2018. - С. 69-72. Режим доступу : <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/31071>
8. Лучко, М. Р. Консолідація фінансової звітності [Електронний ресурс] : навч. посіб. / М. Р. Лучко, С. Р. Яцишин. - Тернопіль : THEU, 2017. - 281 с. Режим доступу : <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/28695>

Хомин О. М.

магістрант

Тернопільський національний економічний університет
м. Тернопіль, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ В БЮДЖЕТНІЙ УСТАНОВІ

У період глобальних змін у різних сферах діяльності суспільства питання дебіторської заборгованості є досить актуальним, адже фінансовий стан будь-якої бюджетної установи значною мірою залежить саме від наявності та ефективного управління цим видом заборгованості.

Суть дебіторської заборгованості пролягає в тому, що вона являє собою фінансовий актив установи, що виникає внаслідок договірних відносин між двома юридичними особами, серед яких одна, що є власником активу, після настання відповідних умов угоди має право на отримання платежів, товарів, робіт та послуг.

Фінансово-розрахункові операції бюджетних установ з дебіторами класифікуються за видами:

- розрахунки за реалізовані матеріальні цінності, товари, виконані роботи та надані послуги, які здійснені установою до надходження від покупців та замовників оплати за них;
- розрахунки за перераховані авансові платежі та попередня оплата, які сплатила установа за товари, роботи та послуги, що будуть отримані нею у майбутньому (якщо подібні розрахунки передбачені чинним законодавством України та умовами договору).

Найбільш поширеною причиною утворення дебіторської заборгованості є несвоєчасна оплата за надані бюджетною установою платні послуги (в тому числі несвоєчасне відшкодування бюджетним установам вартості спожитих орендарями комунальних послуг, проживання в гуртожитках тощо). Також причиною утворення дебіторської заборгованості є несвоєчасне постачання матеріальних цінностей, надання послуг, виконання робіт (у тому числі у випадках продовження терміну постачання за згодою обох сторін), що пов'язано з поширеною практикою попередньої оплати розпорядниками бюджетних коштів за товарно-матеріальні цінності та прихованим авансуванням послуг, що отримуються.

Розмір дебіторської заборгованості визначається багатьма факторами, розділеними на зовнішні і внутрішні. Зовнішні фактори практично не залежать від діяльності підприємств і обмежувати їх вплив досить важко. Внутрішні - залежать від того, як фінансовий менеджер володіє навичками управління дебіторською заборгованістю.

Контролювати дату виникнення та перебігу заборгованості повинен працівник бухгалтерії, який веде облік розрахунків, або головний бухгалтер.

У процесі інвентаризації встановлюється реальний стан заборгованості. Всі боржники повинні надавати звіти про узгодження своїх записів. Протягом 10 днів боржники підтверджують свої борги або заявляють свої заперечення. Якщо до кінця року не вдалося вирішити розбіжності, то розрахунки з дебіторами та кредиторами відображаються кожною стороною в його балансі в кількостях, виходячи з даних бухгалтерського обліку, визнаних ними як правильні.

У процесі виконання бюджету бюджетні установи встановлюють економічні відносини з постачальниками товарів, підрядниками та постачальниками послуг. Для здійснення витрат і платежів на них керівник бюджетних коштів повинен приймати бюджетні зобов'язання.

У бюджетних установах широкого застосовується розрахунки в порядку планових платежів. Вони здійснюються при рівномірних, постійних поставках товарно-матеріальних цінностей шляхом періодичного перерахування коштів у визначені строки і в установлених розмірах незалежно від отриманих цінностей, згідно умов договору. У разі порушення строків поставки, передбачених у договорах, штрафні санкції, як правило, не застосовуються, а основним засобом впливу бюджетних установ на боржників є відправлення їм претензійних листів, але здебільшого вони не дають очікуваних результатів.

Таким чином, з метою зменшення дебіторської й кредиторської заборгованостей, поліпшення фінансового стану бюджетних установ та підвищення ефективності використання бюджетних коштів доцільним є затвердження для бюджетних установ форми звітності про стан претензійно-позовної роботи з погашення дебіторської заборгованості з метою здійснення подальшого аналізу, звітності усіх видів заборгованостей на предмет відповідності сучасним вимогам нормативно-правових документів та доведення необхідних роз'яснень до всіх бюджетних установ.

Список використаних джерел

1. Сушко Н. Сучасний стан бухгалтерського обліку у державному секторі та перспективи його реформування / Н. Сушко // Бухгалтерський облік та аудит. – 2010. – № 11. – С. 28.

2. Прохорова О. С. Деякі питання обліку дебіторської та кредиторської заборгованості бюджетних установ / Прохорова О. С. // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2010. – № 3(7). – С. 100–104.
3. Про надання роз'яснень щодо обліку зобов'язань розпорядників бюджетних коштів : Лист Державного казначейства України від 16.02.09 р. № 1504/480-2380 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main/cgi?nreg=2755-11.
4. Гуцайлюк Л., Хорунжак Н. До питання обліку дебіторської заборгованості у бюджетних установах / Галицький економічний вісник. — 2009. — № 1. — С. 152-155.
5. Яцишин, С. Р. Суб'єкти державного сектору в структурі економіки держави / Світлана Романівна Яцишин // Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні : матеріали III міжнар. наук.-практ. конф. [Тернопіль, 10-11 жовтня 2014 р.] - Тернопіль: ТНЕУ, 2014. - С. 181-182. Режим доступу: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/17261>
6. Яцишин, С.Р., Бенько, І. Д. Форми реорганізації підприємств у процесі укрупнення / С.Р. Яцишин, І.Д. Бенько // Сталий розвиток економіки. Міжнародний науково-виробничий журнал. Випуск 2 (27), 2015. – Хмельницький, 2015. – С. 98-108. Режим доступу: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/15743>

Яцишин С. Р.

кандидат економічних наук, доцент,

Мандзюк М. Ю.

студент

Тернопільський національний економічний університет
м. Тернопіль, Україна

АМОРТИЗАЦІЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

В процесі використання основних засобів (ОЗ) вони втрачають свої первинні характеристики, тобто зношуються. Тож під час їх обліку обов'язковим є нарахування амортизації.

У бухгалтерському обліку під амортизацією розуміють систематичний розподіл вартості необоротних активів, що амортизується, протягом строку їх корисного використання (експлуатації) [4]. А тому одним з показників, який бере участь у розрахунку амортизації, є строк корисної експлуатації основних засобів – це період часу, протягом якого установа державного сектору економіки очікує використовувати активи за їх призначенням.

Для обґрунтованого встановлення строків експлуатації об'єктів ОЗ необхідно враховувати такі чинники:

- очікуваний час використання об'єкта виходячи з його очікуваної потужності або фізичної продуктивності;
- очікуваний фізичний та моральний знос з урахуванням інтенсивності використання об'єкта, якості сервісного обслуговування, а також змін та вдосконалення виробництва;
- правові або інші обмеження щодо використання об'єкта основних засобів.

Для визначення строку корисної експлуатації ОЗ установи ДСЕ можуть керуватися Типовими строками корисної експлуатації ОЗ, які сформовані на основі Методрекомедацій щодо облікової політики [1].

Доцільно зазначити, що на ОЗ установ та організацій, що утримуються за рахунок бюджетних коштів амортизаційні відрахування не проводяться, а здійснюється нарахування зносу. Від ступеня обґрунтованості порядку визначення зносу ОЗ залежить ефективність